

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศการสื่อสารในองค์กร จิตวิญญาณในงาน
กับการสร้างสรรค์ในองค์การพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลศูนย์

1

นางนันทนา ดำเนินยุทธ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2133 1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN ORGANIZATIONAL COMMUNICATION CLIMATE ,
SPIRITUALITY AT WORK, AND NURSING ORGANIZATIONAL CREATIVITY
AS PERCEIVED BY PROFESSIONAL NURSES, REGIONAL HOSPITAL
AND MEDICAL CENTERS

Mrs. Nantana Dumnernyutt

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-2133-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศการสื่อสารในองค์กร จิตวิญญาณ
ในงาน กับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาล
วิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์

โดย

นางนันทนา ดำเนินยุทธ

สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. ชมพูนุช ไสภอาจารย์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

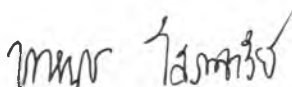

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. วิณา จีระแพทย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. ชมพูนุช ไสภอาจารย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุขีวะ)

นันทนา ดำเนินยุทธ : ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศการสื่อสารในองค์กร
จิตวิญญาณในงาน กับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล ตามการรับรู้ของ
พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์ (RELATIONSHIPS BETWEEN
ORGANIZATIONAL COMMUNICATION CLIMATE, SPIRITUALITY
AT WORK, AND NURSING ORGANIZATIONAL CREATIVITY AS
PERCEIVED BY PROFESSIONAL NURSES, REGIONAL HOSPITAL AND
MEDICAL CENTERS) อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร. ชมพูนุช ไสภอาจารย์,
124 หน้า. ISBN 974-17-2133-1.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศ
การสื่อสารในองค์กร จิตวิญญาณในงาน กับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาล
วิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการในหอผู้ป่วยใน ได้จากการสุ่มแบบ
แบ่งหลายชั้นตอนจำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ แบบ
สอบถามบรรยากาศการสื่อสารในองค์กร แบบสอบถามจิตวิญญาณในงาน และแบบสอบถามการสร้างสรรค์
ในองค์กรพยาบาล ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิและวิเคราะห์ค่าความเที่ยง
ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าความเที่ยง .93, .90 และ .92 ตามลำดับ
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าคะแนนเฉลี่ยของการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโดย
รวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.42)
2. บรรยากาศการสื่อสารในองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการสร้างสรรค์ในองค์กร
พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .73$ $p < .01$) จิตวิญญาณในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ
ปานกลางกับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .69$ $p < .01$)

ผลงานวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า บรรยากาศการสื่อสารในองค์กร และจิตวิญญาณในงานมีความ
สำคัญต่อการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล และผลการวิจัยครั้งนี้สามารถให้เป็นแนวทางประกอบการบริหาร
งานของผู้บริหารการพยาบาลในองค์กรพยาบาลต่อไป

สาขาวิชา .. การบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา..... 2545.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4477578736 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: ORGANIZATIONAL COMMUNICATION CLIMATE / SPIRITUALITY AT WORK / NURSING ORGANIZATIONAL CREATIVITY

NANTANA DUMNERNYUTT: RELATIONSHIPS BETWEEN ORGANIZATIONAL COMMUNICATION CLIMATE, SPIRITUALITY AT WORK, AND NURSING ORGANIZATIONAL CREATIVITY AS PERCEIVED BY PROFESSIONAL NURSES, REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS. THESIS ADVISOR: CHOMPUNUT SOPAJAREE, RN, Ph.D. 124 pp. ISBN 974-17-2133-1.

The purposes of this research were to examine the relationships between organizational communication climate, spirituality at work, and nursing organizational creativity as perceived by professional nurses, regional hospital and medical centers. The subjects were 385 professional nurses working in inpatient department who were selected by multi – stage sampling technique. Three research instruments including organizational communication climate, spirituality at work, and nursing organizational creativity questionnaires. The instruments were content validated and tested for reliability from which the Cronbach's alpha were .93, .90 and .92, respectively. Statistical techniques used were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation.

Major findings were as follows:

1. The mean score of nursing organizational creativity as perceived by professional nurses was at the moderate level. ($\bar{X} = 3.40$, S.D.= 0.42)
2. Organizational communication climate was strongly positively related to nursing organizational creativity ($r = .73$ $p < .01$). In addition, spirituality at work was moderately positively associated with nursing organizational creativity ($r = .69$ $p < .01$).

The results from this study indicate that the important of organizational communication climate and spirituality at work to organizational creativity. It can also used as guideline for administration in nursing organization.

Field of study...Nursing Administration....

Academic year2002.....

Student's signature.....

Advisor's signature.....

N. Dumnernyutt.

C. Sopajaree

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร. ชมพูนุช ไสภอาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้สละเวลาให้คำปรึกษา ข้อคิด คำแนะนำ ให้กำลังใจเป็นอย่างดี ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณประธานสภอวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒนา จีระแพทย์ และกรรมการสภอวิทยานิพนธ์รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะการทำวิจัย และกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์การเรียนการสอนที่มีค่ายิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล อุตระดิตถ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาล หัวหน้างานห้องคลอด ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสลาศึกษาต่อ และช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลและกลุ่มงานการพยาบาลของโรงพยาบาลศูนย์ทั้ง 15 แห่ง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่คุณพ่ออนันต์ วัชรเผ่า คุณป้าสุดสงวน วัชรเผ่า ผู้เป็นที่รัก และมีพระคุณอันยิ่งใหญ่ ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ ขอขอบคุณนเรศวร ดำเนินยุทธ ที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนด้านทุนการศึกษาและเป็นกำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณน้องๆ ในครอบครัวทุกคน รวมทั้งขอขอบคุณน้องกราน พี่นา พี่หมู พี่กุล พี่จิม พี่เล็ก พี่ยุ้ง น้องป๊าย และกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและความห่วงใยด้วยดีตลอดมา จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
การสร้างสรรคในองค์การ	26
แนวคิดบรรยากาศการสื่อสารในองค์การ	39
แนวคิดจิตวิญญาณในงาน.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ.....	93
รายการอ้างอิง.....	95
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	114
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	116
ภาคผนวก ค เอกสารขอความร่วมมือในการวิจัย.....	121
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	124

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกตามกลุ่มงานที่ปฏิบัติงาน.....	62
2. ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม.....	67
3. จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการ จำแนกตามอายุ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ในองค์การพยาบาล และระดับตำแหน่ง	72
4. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรบรรยาการสื่อสารในองค์การ จิตวิญญาณในงาน จำแนกโดยรวม	73
5. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการสร้างสรรค์ในองค์การพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามรายด้านและรายการรวม.....	74
6. ผลการทดสอบโดยใช้ Kolmogorov-Smirnov test	77
7. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบรรยาการสื่อสารในองค์การ จิตวิญญาณในงานโดยรวม กับการสร้างสรรค์ในองค์การพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ	78

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
1. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	58
2. การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงของข้อมูลและความสัมพันธ์แบบ เส้นตรง	75